ZA IZBOLJŠANJE LISTA

potrebujemo Vaše dobre volje. Vsak, ki nam priporočate "Glas Naroda" ali ga pridobite za naročnika, Vam bo hvaležen, ker ste mu odprli pot k mnogo lepemu in koristnemu čitvu.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ČITATELJE OPOZARJAMO, da pravočasno obnove naročnino. S tem nam boste mnogo prihranili pri opominih. — Ako še niste naročnik, pošljite en dolar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3--1242 | Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879. | ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 299. — Štev. 299. | NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 27, 1938—TOREK, 27. DECEMBRA, 1938 | Volume XLVI. — Letnik XLVI.

SOLIDARNOST MED AMERIŠKIMI REPUBLIKAMI

ARGENTNSKA DELEGACIJA SE JE V ZADNJEM HIPU PREMISLILA IN JE GLASOVALA ZA SPORAZUM

Obrambni sporazum proti vpadu je podpisalo 21 ameriških republik. — Novi sporazum je svarilo diktatorjem. — Zapadne republike se bodo skupno postavile proti vsaki agresivnosti od zunaj.

LIMA, Peru, 26. decembra. — Osma panameriška konferenca je po napornem delu dosegla svoj največji uspeh, ko je vseh 21 republik novega sveta podpisala pogodbo, po kateri vse republike smatrajo za skupno zadevo, ako bi bil ogrožen mir kake republike, ako bi kaka tuja država skušala na zapadni polobli pridobiti kaj zemlje, ali pa ko bi hotela razširjati kak nauk, čegar namen je izpodkopati demokratsko obliko ameriških republik.

Ta pogodba, ki je znana pod imenom "Izjava v Limi," bo ostala, ako se izpolnijo pričakovanja onih, ki so jo sestavili in podpisali, svarilo totalitarnim in drugim neameriških državam, da se bodo zapadne republike združile, ako bi jim pretila vojaška, gospodarska, politična, ali kulturna agresivnost.

Takoj, ko je bila izjava podpisana, je državni tajnik Cordell Hull stopil na govorniški oder ter je izjavo slavil kot dokaz ameriške solidarnosti in kot priznanje ameriških ustanov ter rekel, da je po tej izjavi vsaki republiki zapadne poloble zajamčena neodvisnost.

One, ki polagajo malo važnosti na panameriško konferenco, je Hull pozval, da odpro svoje oči in naj pogledajo na politične zmešnjave, ki tarejo toliko držav sveta ter jih naj primerjajo s solidarnostjo ameriških republik zadnja dva tedna.

Hull je povdarjal, da se naj načela demokracije, tolerantnosti in enakosti, katerih se poslužujejo ameriške republike v medsebojnem občevanju, raztegnejo tudi na države celega sveta ter dejal, da se republike novega sveta s tem, da so podpisale izjavo solidarnosti, niso odrekle prijateljskim odnošajem z drugimi državami.

— Knjiga zgodovine ni nikdar zaključena, — je rekel Hull, — in ameriške republike lahko upajo na splošni sistem reda po mednarodnem pravu, ko sila ne bo potrebna, kot ni bila potrebna za vzdrževanje prijateljskih odnošajev med državami, ki so bile zastopane na panameriški konferenci. —

Proti koncu seje je ameriški član komisije Alfred M. Landon izrekel delegatom čestitke ter jim je zagotovil, da bodo Združene države zasledovale politiko sodelovanja, medsebojnega napredka in varnosti do vseh republik, ne glede na to, katera stranka bo na vladi v Washingtonu. Obžaloval je zmede in boje, ki pretresajo gotove države ter jih je primerjal viharju, o katerem nikdo ne ve, v katero smer se bo obrnil.

Ko je konefrenčni tajnik prebral izjavo, so argentinski delegati, ki so ves čas konference nasprotovali vsaki izjavi, v kateri bi bila imenovana kaka tuja država, vprizorili glasno demonstracijo v prilog izjavi. Tem demonstracijam so se pridružili vsi ostali delegati in občinstvo na galeriji.

Naj izjava v Limi za ostali svet pomeni karkoli, za ameriške republike je poroštvo za njihovo varnost pred vsakim napadom, ki bi prišel od zunaj. Ko je vstal državni tajnik Hull, da govori, tedaj ga je pozdravilo burno ploskanje vseh delegatov, ki so se zavedali, koliko se je trudil in kako spretno je vodil posvetovanja, da je bila izjava solidarnosti slednjič soglasno sprejeta.

Konferenca bo zaključena v torek. Med drugim je konferenca tudi sklenila, da se bodo vsako leto vršile konference zakladniških tajnikov (finančnih ministrov) ameriških republik, kar bo velikega pomena za gospodarski razvoj vseh republik. Prvi sestanek finančnih ministrov bo v kratkem v Guatemali.

Naciji napadajo tajnika Ickesa

"MIKLAVŽ" TAJI VSAKO KRIVDO

84 letni farmer je baje branil svojo lastnino. Pokradli so mu bili več sto božičnih dreves.

ELYRIA, O., 24. dec. — V tukajšnji bližini živi 84 letni William Case, možak z dolgo, belo brado, ki ga sosedje nazivajo 'Miklavž' (Santa Claus). Lep gozd ima, iz katerega prodaja v božičnem času božična drevesa. Ljudem pa gre trda za denar. Lani so mu baje pokrali nad šeststo drevesc.

Letos je pa sklenil Case biti bolj pazljiv. V petek zvečer je vzel puško in se odpravil v gozd na stražo. Kmalu se je ustavil na cesti truck, iz njega sta stopili dve osebi. Sekira je zapela. Case je pomeril in sprožil. Oglasil se je krik. 37 letni nezaposleni delavec Wm. Rousseau, ki ima dve hčerki, stari enajst in osem let, je hotel poceni priti do božičnega drevesa, ko ga je zadela smrt.

Mrs. Rousseau so prevedli v bolnišnico, kjer so ji zdravniki potegnili iz telesa petdeset šiber. Dasi je njeno stanje nevarno, bo najbrž okrevala.

Stari Case se je sam javil ter rekel, da bi ne streljal, če bi bil vedel, da je ženska peleg. Po mnenju nekaterih ne bo prehudo kaznovan, ker je branil svojo lastnino.

Za ubogi deklici, ki sta izgubili očeta ter ni dosti manjkalo, da nista izgubili tudi matere, so se zavzeli sosedje.

SREČO JE IMEL

BAKERSFIELD, Cal., 25. dec. — H. E. Crawford se je včeraj svojim motociklom zaletel v tovorni vlak. Posledica: dvanajst kar se je iztirilo; motocikel je razbit; Crawford se je samo malo opraskal na kolenu.

DOBER PLEN

PARIZ, Francija, 23. dec. — Na najbolj prometni cesti so ustavili banditi dva uslužbenca Credit Lyonnais banke ter oddali v zrak par strelov iz strojne puške. Med ljudmi je nastala panika. V splošni zmedi so pa odvzeli uslužbencema v kovčeg v katerem sta imela 29 tisoč dolarjev ter pobegnili brez sledu.

PREPOZNO KESANJE

Morilec, ki je usmrtil svojo ženo s sekiro, je v ječi dobro zastražen. — Sin ni hotel govoriti ž njim.

LOS ANGELES, Cal., 23. dec. — Tukaj se bo vkratkem začel proces proti 59letnemu čistilcu čevljev Williamu Spinelliju. Na vesti ima strašen zločin: svojo ženo je ubil s sekiro, razsekal njeno truplo na kose in sežgal.

V ječi je močno zastražen, ker so oblasti boje, da si bo vzel življenje. Sinoči je nenehoma kričal: — Jaz hočem mojo ženo Rosie in se bom odpravil k nji. Umreti hočem. Kje je Rosie? Dajte mi Rosie!

Žene se je zato iznebil, ker mu je grozila, da ga bo ovadila policiji. Spinelli je imel namreč razmerje s svojo lastno hčerjo.

Včeraj je prišel na policijsko stražnico njegov dvajsetletni sin Joseph, ki pa ni hotel govoriti s svojim očetom.

— S staro zverjo nočem imeti nobenega opravka, — je dejal mladenič. Nas otroke je več let pretepal. Moja mati je bila najboljša ženska.

Spinelli je bil svoječasno bogat človek. Imel je 35,000 dolarjev vredno trgovino, slednjič je pa vse izgubil. Delal ni že več let.

RADODAREN SODNIK

MILWAUKEE, Wis., 24. dec. — V tukajšnjem okrožnem sodišču je bilo danes pravo božično razpoloženje. Sodnik Harvey L. Neelen je poslal službnika po tri škatlje cigar, ki jih je nato razdelil med zagovornika, policiste, priče in obtožence. Cigare so bile precej drage: dve za kvoder.

V SVETEM BOŽIČNEM ČASU

REDDING, Cal., 24. dec.— V hišo Mrs. H. E. Swank je stopil nekdo oblečen kot Santa Claus. Mrs. Swank ga je veselo pozdravila "Santa Claus" je pa potegnil iz rokava revolver in ji zapovedal, naj mu izroči ves denar, kar ga ima v hiši. Dala mu je vse, kar je imela — petnajst dolarjev.

PREDSEDNIKOVI NASPROTNIKI SE PRIPRAVLJAJO

Prikrajšati mu hočejo oblast, ki mu je bila podeljena v času največje krize. — Proti brezpotrebnemu trošenju.

WASHINGTON, D. C., 25. dec. — Več kongresnikov je včeraj namignilo, da bodo v priholnjem kongresu brezobzirno nastopili proti brezpotrebnemu trošenju zvezne vlade in da bodo skušali omejiti oblast, ki je bila podeljena predsedniku Rooseveltu v času najhujše krize.

Demokrat Taylor iz Colorada, predsednik apropriacijskega odseka, bo skušal dognati, koliko je resnice v govoricah, da so se razni zvezni departmenti naravnost trudili potrošiti ves denar, ki jim je bil na razpolago, samo da bi jim novi kongres nakazal še večje vsote.

Nekatere tudi bode v oči oblast, ki jo je v času najhujše depresije podelil kongres predsedniku. Ta oblast mora biti vrnjena kongresu.

Demokrat McCarran iz Nevade je rekel: — Vsak, ki misli, da bo demokratska stranka napredovala pod zastavo New Deala, se moti. Napredek ji je mogoče edinole pod zastavo naprednega konservatizma.

Demokratski senator Wheeler iz Montane bo predlagal:— Kongres naj vzame predsedniku vso oblast, ki mu je bila podeljena v histeriji depresije. Ako priznamo, da kongres ni zmožen odločati o gotovih stvareh, moramo tudi priznati, da se je demokracija izjalovila. Hitler in Mussolini pravita, da se je izjalovila.

McCarran bo predlagal, naj bi upravo reliefa prevzele lokalne oblasti in naj bi zvezna vlada prispevala svoj delež.

Po njegovem mnenju sedanje trgovinske pogodbe niso postavne in niso bile nikdar postavne. Treba jih bo torej preklicati. Vprihodnje bo moral vsako trgovinsko pogodbo senat odobriti.

Denarja, ki je bil določen za WPA, bo dne 7. februarja zmanjkalo. Kongres bo moral o tej zadevi razpravljati in ukreniti kaj konkretnega.

BOŽIČ V ARGENTINI

BUENOS AIRES, Argentina, 12. dec. — Severna Amerika praznuje Božič kot se spodobi — v mrazu in snegu — tukaj pa vlada velika vročina. Toplomer kaže 97 stopinj. — Ljudem se smilijo "Miklavži" na cestnih vogalih in v trgovinah, ki so oblečeni v debele kožuhe.

PREKINJENJE DIPLOMATSKIH ZVEZ BI IMELO USODNE POSLEDICE

BERLIN, Nemčija, 26. decembra. — Nacijsko časopisje, ki je pod kontrolo vlade, pravi, da notranji tajnik Harold Ickes ščuva na vojno in svari, da bo njegovo delovanje mogoče privedlo do prekinjenja diplomatskih zvez med Nemčijo in Združenimi državami.

"Hamburger Fremdenblatt" se je pridružil splošno znanemu listu "Berlin Lokalanzeiger" ter pravi v svojem uredniškem članku, da je namen notranjega tajnika Ickesa izgladiti pot do prekinjenja diplomatskih zvez z Berlinom in Tokijem.

Ta uredniški članek je najbrže odgovor poslujočemu državnemu tajniku Sumner Wellesu, ki je odločno zavrnil nemški protest proti Ickesovemu govoru v Clevelandu.

Uradna Nemčija molči o tem, da je Welles zavrnil nemški protest in tudi nemško časopisje o tem ni ničesar poročalo.

Kaj bo nemška vlada odgovorila na Wellesovo zavrnitev, je odvisno samo od kancelerja Hitlerja, ki se sedaj nahaja na svojem domu v Berchtesgadenu, kjer razmišlja o položaju in bo slednjič sklenil, kaj bo odgovoril Wellesu, ki je s tako odločnimi besedami zavrnil protest njegove vlade.

WASHINGTON, D. C., 26. decembra. — Združene države so podprle svojo odločno odklonitev nemškega protesta s tem, da je mornariški department naznanil, da bo od 6. januarja dalje na atlantski obali stalno ostal močan oddelek vojne mornarice. Medtem ko državni department čaka na odgovor nemške vlade na ostro Wellesovo zavrnitev, je mornariški department naznanil, da bo na obrežju Atlantika za stalno ostal škadron vojne mornarice in bo vedno pripravljen braniti vzhodno obrežje Združenih držav.

Od sedaj naprej bo skupina bojnih ladij ob atlantskem obrežju znana pod imenom atlantski škadron, ki sedaj sestoji iz 35 bojnih ladij.

Okoli 4. januarja bo prišlo celo ameriško vojno brodovje s Pacifika na obrežje Atlantika, kjer bo imelo velike manevre, nato pa bodo dospele v New York na svetovno razstavo.

Koliko bojnih ladij bo poznje je ostalo na atlantskem obrežju, je odvisno od političnega položaja.

V stalnem atlantskem brodovju 35 bojnih ladij so štiri velike bojne ladje, 8 križark in 23 rušilcev.

Odločitev mornariškega departmenta, da na atlantsko obrežje postavi stalni oddelek brodovja, je prišla nepričakovano in komaj 24 ur za tem, ko je Welles zavrnil protest proti govoru notranjega tajnika Ickesa.

AMERIKA NAJ PREKINE ZVEZE Z NEMČIJO

Značilen predlog senatorja Kinga. — Hitler je začel izzivati civilizacijo in demokratične vlade.

WASHINGTON, D. C., 25. dec. — Demokratski senator King iz države Utah je danes predlagal, naj bi Združene države prekinile diplomatske odnošaje z Nemčijo in naj bi prenehale z naciji trgovati.

— Jaz bom podpiral vsak predlog, — je dejal, čigar svrha bo — prekinjenje trgovskih zvez. — Hitler bo le tako dolgo vzdržal, dokler bo njegova vlada trgovala z drugimi državami.

King, ki že spočetka kritizira Hitlerjev režim, ne more prehvaliti državnega departmenta, ki je zavrnil nemški protest proti govoru ameriškega notranjega tajnika Ickesa.

— Hitlerjeva zahteva, naj se Amerika opravici, je povsem navaden izziv. Izziv civilizacije in demokratičnih vlad.

— Ekonomski bojkot Amerike in drugih demokratičnih držav bi zadel v živo, in bi se ne mogel več dolgo vzdržati v sedlu.

MACHADOV PRISTAŠ SE JE VRNIL

HAVANA, Kuba, 24. dec.— Po petletnem izgnanstvu se je vrnil na Kubo Orestes Ferrara, ki jo bil začasa Machadove administracije državni tajnik. Pravi, da se bo zopet politično udejstvoval in sicer kot načelnik liberalne stranke.

ROJAKE OPOZARJAMO, DA LAHKO DOBE SLOVENSKI-AMERIKANSKI KOLEDAR ZA 1939 PRI ZASTOPNIKIH LISTA V SVOJI NASELBINI.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.50	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3—1242

DOPISI brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar za naročnino naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

TRETJI TERMIN

Leto 1938 se bliža koncu. To pomeni, da nas samo še osemnajst mesecev loči od enega najvažnejših ameriških notranje-političnih dogodkov.

S tem mislimo nominacijo predsednikih kandidatov za volitve leta 1940.

Eno vprašanje je vseprevladujoče: — Ali bo predsednik Roosevelt vtretje kandidiral ali ne? In če bo kandidiral, ali bo izvoljen?

Amerikanci se izza ustanovitve republike drže načela, da sta za predsednika le dva termina dobra in koristna, navzlic temu, da tretji termin po ustavi ni prepovedan.

Theodore Roosevelt je bil to tvegal leta 1913. Izza njegovega drugega termina so takrat potekla že štiri leta. Pri volitvah je podlegel, in izvoljen je bil Woodrow Wilson.

Sedaj je v Beli Hiši Rooseveltov svoimenjak in sorodnik, ki je istotako ali še bolj energičen in marljiv kakor pokojni Theodore.

Neštetokrat se je že pojavilo vprašanje, če bo Franklin D. Roosevelt vtretje kandidiral.

Skoro sleherni Amerikanec je temu vprašanju bodisi pritrdil ali ga je pa zanikal, edinole Roosevelt vztrajno molči in noče odgovoriti nanj.

Zdaj so se Rooseveltovi nasprotniki združili ter nameravajo enkrat za vselej odpraviti negotovost glede tretjega termina.

Senator Holt bo predložil resolucijo, naj bi ne bilo nobenemu ameriškemu predsedniku dovoljeno služiti tri termine.

Nekaj sličnega se je že zgodilo. Leta 1928 je bil sprejet LaFollettov predlog, ki je predsedniku Calvinu Coolidgeu onemogočal tretji termin. Kmalu nato je Coolidge izjavil, da ne bo več kandidiral.

Danes je stvar še tembolj zapletena, kajti zmaga demokratov leta 1920 bo najbrž odvisna izključno le od predsednika Roosevelta.

Najboljši prijatelj v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA PODPORNA USTANOVA

Sprejema možke in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 50,000

PREMOŽENJE: $7,500,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:
2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

GRADNJA CEST NA ČEHOSLOVAŠKEM

Ko se je Nemčija polastila sudetskega ozemlja, so vojaki takoj začeli graditi moderne ceste, ki bodo spajale češka industrijalna mesta z nemškim ozemljem. č

Omejitve priseljevanja

Dolgo čakanje na kvoto na Nemškem in v drugih deželah.

Nedavni navali plemenskega in verskega zatiranja so v zadnjem času znatno vzbudili željo za priseljevanje v Združene države iz raznih delov Evrope, iste omejitve za imigracijo v Združene države pa so še vedno v veljavi. Določba, da nameravani priseljenec mora vzdostiti ameriškega konzula, da ne pade na breme javnega dobrodelstva po svojem prihodu v Združene države, je še vedno dodatna ovira, ki izključuje mnogo ljudi. V fiskalnem letu, ki je končalo 30. junija 1938, bilo je 67,805 priseljencev pripuščenih v Združene države, ali le 42,494 izmed teh je bilo kvotnih priseljencev izmed onih, ki so prvič prišli; to pomenja, da le 28 odst. od celokupne letne kvote, ki znaša 153,774 je bilo izčrpano v letu 1938

V primeri pa s prejšnjimi šestimi leti število pripustitev iz skoraj vsake evropske dežele je bilo večje, večji del nove imigracije pa je prišel iz Nemške in Avstrije, katerih kvote so bile spojene v eno, in iz Poljske, Italije in Čehoslovakije. V fiskalnem letu 1938 je prišlo 17,868 priseljencev iz Nemške in Avstrije, 4,218 iz Poljske, 3,428 iz Italije in 2,863 iz Čehoslovaške. Po narodnosti oziroma plemenu 19,736 izmed vseh novodošlecev so bili Židje 8,363 Italijani, 7,743 Nemci, 5,723 Angleži, 13,332 Irci, 2,478 Škoti, 2,344 Slovaki, 1,972 Škandinavci, 857 Španjsko-Amerikanci in 547 Španjci, 934 Madžari, 666 Rusi, itd.

Kvotne razmere so se radikalno spremenile od 1. julija 1938, kar se tiče zmožnosti, da se pride v kvoto. Stvari se niso sicer znatno spremenile, kar se tiče prosilcev, ki so vpravičeni do prve prednostne kvote (staršev ameriških državljanov in možev državljank, ki so se poročili po 1. juliju 1932), kakor tudi onih, ki so vpravičeni do druge prednostne kvote (žen in neporočenih nedoletnih otrok zakonito pripuščenih inozemcev). Ali tudi ti morajo predložiti zadostne dokaze, da ne padejo na breme javnega dobrodelstva. in pa sploh morajo odgovarjati splošnim zahtevam priseljeniških zakonov. Drugače pa, kar se tiče mesta v kvoti, ne najdejo ti nikake posebne težave. Ako ti imajo vse potrebne dokumente in odgovarjajo splošnim zahtevam, imajo le redkoma čakati dolgo na kvoto.

Povsem drugačna je stvar z ne-prednostnimi priseljenci. Ameriški konzulati v raznih evropskih deželah so zares poplavljeni s prošnjami za priseljeniške vize. Prosilci za navadno kvoto, ki gredo na račun nemške kvote, so obveščeni, da morajo čakati najmanj od 18 mesecev do dveh let ali pa še več, predno morejo priti na vrsto. Za poljsko kvoto se mora čakati 16 do 18 mesecev. Še daljše morajo čakati prosilci za neprednostno kvotno vizo na Madžarskem, Romunskem, Jugoslaviji, Grškem, Španskem, Siriji in Turčiji. Poroča se na primer, da se prosilcem za običajno vizo pravi, da morajo čakati za neprestnostno kvotno vizo osem do deset let na Madžarskem in dve ali več let v Jugoslaviji ali na Rumunskem. V Čehoslovaški je baje ista stvar. Koncem prejšnjega fiskalnega leta je bila čehoslovaška kvota skoraj izčrpana. Pri tem, kar se je potem tam zgodilo, je prav verjetno, ker se pravi, da je bila letošnja kvota že izčrpana in da je čakalna lista jako dolga.

Mnogo sorodnikov v Ameriki skuša privesti sem ljudi iz Evrope Prištedijo si mnogo stroškov in razočaranja, ako se vpoznajo z določbami priseljeniškega zakona Foreign Language Information Service je izdal knjižico, ki daje poduk, kaj je treba storiti v to svrho. Bulletin se naziva "How to Bring Relatives and Friends into the United States." Brošurica je pisana v angleščini in obsega 9 strani in obsega mnogo poučnih informacij o potrebnih korakih za priseljevanje, o tozadevnih zakonskih določbah, kakor tudi o potovanju izvenkvotnih in prednostno-kvotnih priseljencev v Kanado v svrho ureditve svojega stanja Vsakdo, ki vključuje deset centov na poštne in manipulacijske stroške, more dobiti ta buletin, ako piše na Foreign Language Information Service, 222 — 4th Ave., New York, N. Y.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V Jugoslavijo:

Za $ 2.50	Din.	100
$ 4.85	Din.	200
$ 7.20	Din.	300
$11.60	Din.	500
$22.50	Din.	1000
$44.50	Din.	2000

V Italijo:

Za $ 6.30	Lir	100
$ 12.—	Lir	200
$ 29.—	Lir	500
$ 57.—	Lir	1000
$112.50	Lir	2000
$167.—	Lir	3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah, dovoljujemo še boljše pogoje.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO $1.—

S-L O V E N I C
P U B L I S H I N G
C O M P A N Y
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

Uporabljajo ga po vsem svetu iza 1867

LOVEC UBIL OTROKA.

V gostem smrečju v bližini Gostarja so po dolgem iskanju našli truplo devetletnega dečka. Obdukcija je spravila na dan presenetljivo dejstvo.

Med tem ko so prvotno mislili, da je bil postal deček žrtev kakšnega zločina, so ugotovili, da mora biti stvar drugačna. Otroka je ubilo več strelov. Prvi strel, ki je padel iz večje daljave, ni bil smrten, šele nadaljnji streli iz neposredne bližine so dečka ubili.

Kriminalna policija, ki nadaljuje preiskavo, meni, da je neki lovec v slabi svetlobi smatral dečka v rjavem površniku in rjavih nogavicah za žival in ustrelil. Ko je spoznal svojo zmoto, se je ustrašil, izgubil popolnoma glavo in oddal nadaljnje smrtne strele. V svojem strahu je potem truplo zakopal, pri čemer je rabil nedvomno tudi lovski nož.

DRUŽBA ŠA IZKORIŠČANJE POROČNIH DARIL.

Pogostoma se dogaja, da dobe novoporočenci od raznih strani darila iste vrste. Neki iznajdljivi možakar v New Yorku si je izmislil, da bi bilo mogoče ob takšnih priložnostih delati dobre dobičke.

Čim izide kakšen poročni oglas, se njegovo podjetje pozanima, kakšne darove sta dobila novoporočenca. Nekoč se je zgodilo, da je mlada žena dobila kar štirinajst daljnogledov in jasno je, da ni vedela, kaj bi z njimi. Toda podjetje za izkoriščanje poročnih daril ji je pomagalo iz zadrege, odkupilo ji je 13 daljnogledov, pri čemer je seveda zaslužilo 50 odstotkov.

NOV ČEŠKI PLES.

Praški plesni učitelji so sklenili, da bodo v tej sezoni propagirali nov družabni ples češkega izvora. Ta ples uporablja dele ljudskih plesov na ljudsko glasbo. Na bodočih plesnih prireditvah naj bi se ta ples uveljavil kot reprezentativni ples.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Naznanilo

Rojakom, ki so vnaprej naročili Koledarje za leto 1939 smo jih odposlali, in v teku par dni jih boste imeli.

Kot se kaže, prevlada veliko zanimanje za Svetovno razstavo, ki bo otvorjena aprila meseca v New Yorku. Zaradi tega smo za dodatek k Koledarja za leto 1939 poskrbeli zemljevid mesta New Yorka in pa panoramo Svetovne razstave. Zemljevid je tako natančno izdelan, da vsak, ki namerava priti v New York, lahko z lahkoto najde katerikoli del. Označene so poglavitne dovodne ceste v mesto in pa glavne prometne ulice v Greater New Yorku. Zemljevid kaže tudi vse podulične in nadulične železnice, zanimive prostore: gledališča, parke, muzeje, cerkve, letovišča v bližini mesta, mostove itd. Panorama, ki je tiskana na nasprotni strani v barvah, pokaže razstavišče razstave, lego prostora in obliko stavb, v katerih bodo razstavljeni izdelki celega sveta. V enem pogledu, je mogoče natančno pronajti dovodne ceste k razstavi, ker imate "aeroplane view" za skoraj celi metropolitan New York. Natančno je mogoče videti ceste, ki vodijo v New York iz New Jerseya, gornjega dela države New Yorka, Connecticuta in Nove Anglije.

Povpraševanje za Koledar in zemljevid se je v teku zadnjega tedna tako pomnožilo, da smo kar presenečeni. Vstregli bomo vsakemu tako hitro kot nam je mogoče. Da Vas ne razočaramo, pošljite naročilo še danes. Cena za Koledar, 50 centov s poštnino, je zelo zmerna, in dobili boste tudi zemljevid in panoramo. Vemo, da bo vsakega zanimalo, na kakšen način se hoče New York postaviti prihodnje leto.

Če bivate v Združenih državah, in če je Vam bolj pripravno ter naročite samo en koledar, lahko pošljite svoto v znamkah.

Peter Zgaga

GOBE

Dva dni pred Božičem mi je prinesel poštar veliko škatljo gob. Suhih gob.

V posebnem pismu je bilo razjasnilo:

— Na, tukaj ti pošljem nekaj gob. Le dobro jih pripravi. Čez noč jih namoči v vroči vodi, da se bodo osvežile. Nato jih skuhaj. Boš videl, kakšna jed je to. Želimo Ti vesele praznike in srečno novo leto. Frank Mavri.

Spomnili so se me torej moji prijatelji iz okolice Krayna v Pennsylvaniji, kjer sem pred nekaj leti preživel lepe čase.

Toda gobe, gobe...

Spomnil sem se namreč tudi poročila, ki sem ga nekoč čital v ljubljanskih listih:

— Družina se je zastrupila z gobami.

Sinoči so pripeljali v deželno bolnišnico gospoda profesorja K., njegovo ženo in njegovega otroka.

Zdravniki so ugotovili nevarno zastrupljenje. Izkazalo se je, da so jedli strupene gobe. Vsem trem so izprali želodec.

Stanje gospoda profesorja je obupno, in najbrž ne bo okreval. Gospa profesorjeva in otrok sta davi že zapustila bolnico, dočim ni bilo pri služkinji opaziti nobenih nevarnih posledic.

Poročilo je bilo navidez precej zagonetno, pa sem ga naglo takole razrešil:

— Ljubljanska gospoda je kar nora na vse, kar je kaj dobrega.

In tako so imeli tistega dne pri gospodu profesorju gobe za kosilo.

Med gobami je pa moralo biti tudi par strupenih, ki so svoj strup posodile tudi svojim tovarišicam.

Gospod profesor si jih je bil naložil zvrhan krožnik, kot se pač gospodu profesorju in hišnemu gospodarju spodobi. Zato se je tudi v bolnišnici boril s smrtjo.

Kar je ostalo, — ostalo seveda ni dosti — sta pa profesorjeva gospa in sinček použila v strahu božjem.

In ker ni bilo dosti, jima je bila treba le želodec izprati.

Dekla je bila pa naslednjega dne zdrava ko riba, kajti dekla sploh ni jedla gob, kajti v Ljubljani so gobe le za gospodo, ne pa za dekle.

Dekla naj opleta repo in zelje. Njen želodec namreč ni boljega vajen.

Tega dogodka sem se spomnil, ko sem ogledoval Mavrijeve gobe iz Windbera.

— Ali bi jih ali bi jih ne?— mi je šumelo po glavi.

Pa slučajno vstopi prijatelj Kerže, in se mi je zdelo kot da mi je Bog odrešenika poslal.

— Frank, — mu pravim, — nedavno si precej pisal o gobah in jih torej poznaš. Poglej in razsodi, če so tele tukaj užitne ali strupene. Nocoj bi jih rad imel za večerjo.

Dolgo jih je ogledoval in duhal, jaz sem pa kar trepetal, čakajoč njegove strokovnjaške sodbe, ki jo je naposled vendarle izrekel:

— Veš, suhih kob ni tako lahko razločiti, kakor pa sveže. Jutri ti bom povedal.

— Kako jutri? — se začudim. — Jaz bi vendar nocoj rad gobe za večerjo.

— Kar jej jih. Jutri ti bom pa povedal, kakšne so. Če niso užitne, boš namreč v špitalu.

To je bila sicer slaba tolažba, toda strast me je premagala.

Jedel sem jih. Izborne so bile.

Lepa hvala, prijatelj Mavri!

Kratka Dnevna Zgodba

MIKULA LETIČ:

SODNIJSKA ZGODBA

Kdorkoli je poznal pokojnega sodnika Vugo, se ga rad spominja. Pri spominu nanj se tudi gotovo vsakdo nasmehne.

Pokojni Vugo je bil namreč šaljivec po božji volji. Mali in veliki problemi življenja so v njegovi bistri, šegavi glavi zavzemali z neizprosno doslednostjo prikupno, veselo obliko, v vsaki stvari, v vsakem srečanju, takorekoč v vsaki besedi, je našel in zadel humoristično stran. Spore, ki jih je v svojem uradovanju dostojanstveno raševal v smislu suhoparnih paragrafov, je zvečer v prijateljski družbi opisoval z vzvišenim razumevanjem smejočega se filozofa. Zaključeval pa jih je tako, da ni bilo priziva. Kajti veseli smeh njegovih prijateljev je njegove "rešitve" potrjeval za vse inštance.

Seveda je iz svoje uradne prakse jemal le okvir za svoje okrogle zgodbe, vse drugo je dodajal iz svoje bujne, neugnane hudomušnosti. Klasična je njegova zgodba, kako je v neki zapuščinski razpravi razdelil hišo pokojnega očeta med dva nasprotujoča si sinova; treba jo bo povedati.

Dober človek je bil pokojni Vuga in zato dober sodnik. Prerano je odšel.

Ena zgodba pa se je Vugi pripetila v njegovem uradovanju, ki je od začetka do konca resnična. Te pa ni nikoli pripovedoval. Najbrže ga je jezilo, da je bila zgodba sama na sebi tako okrogla, da ji ni bilo ničesar dodati. Ali pa je imel kak drug vzrok. Prosim, sodite.

Zopet enkrat je bil Vuga potegnil v veselem prijateljskem krogu pozno v noč. Z brnečo glavo je naslednje jutro prišel v urad. Tam ga je že čakal na mizi obširen spis. Razpravljati je bilo treba o dolgi kazenski tožbi Katarine Otorepec proti Ani Močnik radi razžaljenja časti. Vugo je zadevo že poznal. Nasmehnil se je, ko se je bil spomnil, da je med drugimi duhovitostmi inkriminirana tudi opazka Ane Močnik, češ, da ima Katarina Otorepec tako dolg jezik, da bi si lahko ž njim popek lizala.

Obenem se je Vuga tudi ustrašil. Nasprotnici sta si očitali medsebojno nešteto dejanj in besed in zaslišati je bilo treba kakih deset prič. On pa ni vedel, ali ima na vratu glavo ali bačvo. Ah, da bi se le mogel danes rešiti te neprijetne zadeve. Bože moj, tudi sodnik je človek, podvržen vsem človeškim slabostim.

Da bi razpravo prenesel na kak drug dan radi "uradnega zadržka" na to ni bilo niti misliti. Pokojni Vuga je bil vesten do skrajnosti in zdelo bi se mu, da ne bi imel več pravice hoditi v veselj krog svojih številnih prijateljev, če bi radi tega imelo le količkaj trpeti njegovo poklicno delo.

Kaj storiti? Vuga je hitro sklenil: "Nič! Tožiteljico bom prepričal, da umakne tožbo, toženka Ana Močnik pa bo vesela, da se reši te stvari, ker ji preti obsodba. In vsega bo v četrt ure konec." Sunkoma je stopil k vratom ter zaklical na hodnik: "Katarina Otorepec!"

Vstopila je okrogla, zelo okrogla ženica, odločnih kretenj in odločnega obraza. Takoj si lahko spoznal, da ni bilo treba, da se je na naslovni strani tožbe še posebej označila kot branjevka. Vuga je nadel svoj najslajši smeh, s prijazno roko ji je ponudil stol in začel z glasom, ki je spominjal na cedeč med:

"Izvolite sesti milostljiva gospa."

"Hvala, gospod sodnik."

"Torej milostljiva gospa Katarina Oterepec, tu imamo razpravljati o vaši tožbi proti Ani Močnikovi. Glejte, milostljiva gospa, saj se vam ne izplača, da bi gnali to stvar naprej. To so le prazne besede, ki so spuhtele v zrak in ki so že davno pozabljene. Če tirate zadevo do skrajnega, imate le razburjenje, izgubo časa, vzbuja se sovraštvo, nastaja samo nepotreben greh. Kaj pa od tega, tudi če bo Ana Močnik obsojena? Ali ni bolje, da ona podpiše primeren preklic, vi ji pa odpustite, kakor se spodobi krščanskemu človeku. Kaj pravite k temu, mislostljiva gospa?"

"Gospod sodnik, ni mogoče. Jaz ne morem odpustiti, ne morem pozabiti. Jaz hočem sodbo."

Vuga je dvignil glas.

"Ampak gospa moja, pomislite vendar, da nimate nikake koristi od tega, temveč samo sitnosti, poti in izgubo časa; in še stroške, ker boste morali založiti koleke, nasprotnici pa ni kaj vzeti, tudi če bo obsojena. Poslušajte mene, bolje in lepše bo, če se poravnate gospa

"Ne, gospod sodnik. Jaz hočem sodbo."

Vuga je krepko povzel.

"Ženska božja, dajte si dopovedati. Več vam je vreden preklic v rokah, ki ga lahko vsakomur pokažete, nego sodba, ki boste vendar verjeli. Jaz vam svetujem tudi drugače; vse je odvisno od prič. Te vas lahko pokopajo. Bodite pametni, ženska, poravnajte se."

"Je vse zastonj, gospod sodnik. Javno me je ozmerjala, ves trg se je smejal. Pomislite! Jaz, jaz da imam jezik dolg do popka! Ko nikomur ne rečem žal besede! Te sramote ne prenesem, ne pozabim. Ne poravnam se! Hočem sodbo, pa naj stane, kar hoče. Priče naj se zaslišijo, resnica naj se izkaže, jaz se ne bojim. Hočem sodbo — sodbo!"

Vuga je vstal in udaril po mizi.

"Presneta baba, zadnjikrat te vprašam, ali se boš poravnala, ali ne?"

"Ne in ne! Hočem sodbo, samo sodbo!"

Vse zaman. Vuga se je vdal. S pogledom, ki je bil obrnjen na pol navzgor, napol v stran, se je vsedel in vzel spis v roke. Poklical je priče. Opoldne je šele končal z zaslišavanjem in lahko objavil sodbo. — Tisti večer pa je bil v krogu prijateljev nenavadno redkobeseden.

BEG PRED PETO PRISEGO.

V nekem ameriškem časopisu je eden izmed avstrijskih častnikov, ki je po priključitvi Avstrije k Nemčiji zapustil svoj poklic in domovino, napisal članek, kaj ga je k temu privedlo. Kot glavni razlog navaja, da ni mogel priseči novemu državnemu poglavarju in vrhovnemu poveljniku vojske, ne da bi pri tem prišel v nasprotje s svojo vestjo.

"Jaz in moji tovariši," piše "bi morali sedaj od leta 1917 položiti že peto službeno prisego. Prvič smo prisegli avstrijskemu cesarju, drugič rdeči republiki leta 1918, trejič nasprotniku socialistov Vaugoinu, četrtič Dollfussu in proti Hitlerju, sedaj pa bi morali priseči petič, možu, ki je bil včeraj vaš največji nasprotnik."

Tudi to razvrednotenje najsvetejših izjav je morda eden izmed vzrokov nemiru našega časa.

Skesani vlomilec milijonar

Na Ogrskem v mestecu Miskolcz je bilo pred 20 leti več zaporednih vlomov, ki jih policija kljub skrbnim preiskavam ni mogla pojasniti — vlomilca ni mogla izslediti. Iz načina, kako je bilo vlomljeno, pa se je moglo že takrat ugotoviti, da vsi izvirajo od istega človeka. V celoti je tat iz več stanovanj pokradel skupno vsoto do 30 tisoč kron, kar je bilo takrat že kaj čedna vsota. Te dni pa so vsi to vlomi na čuden način pojasnili in tudi — popravili.

Župan omenjenega mesta je namreč prejel iz Chicaga pismo, v katerem neki tovarnar — izdelovalec patentnih ključev — na uradnem papirju svoje tovarne priznava, da je vlome pred 20 leti on zagrešil in da hoče popraviti.

"Osem vlomov," pravi v pismu, "ki so se dogodili l. 1918 v vašem mestu, so moje delo, kar v svojo največjo sramoto priznavam. Takrat sem izdelal prvo varno ključavnico, od česar sem si obetal velikega finančnega uspeha. Žal pa v domovini nisem imel niti najmanjšega uspeha, ker nihče mojega patenta ni kupil. Ostalo mi je le še upanje na Ameriko, toda nisem imel nobenega denarja, da bi se tja izselil. Tako sem se kot specialist v ključavnicah posvetil športu, da sem odpiral tuje ključavnice in tako postal vlomilec."

V Ameriki pa je ta "vlomilec iz stiske" imel srečo, ki jo je doma na Ogrskem zaman iskal. V kratkem času si je v deželi vseh možnosti in največje negotovosti s svojimi ključavnicami nabral čedno premoženje. V teku let je postal pravi tovarnar in — milijonar Pa se je v njem vzbudilo domotožje in obenem kesanje zaradi zločinov, ki jih je zagrešil pred 20 leti. Zato je pisal županu svojega rojstnega mesta gornje pismo. Župan pa je mislil, da ima opraviti s kakim šaljivcem in se za zadevo sploh ni zmenil. Lepega dne pa je stopil predenj milijonar iz Amerike sam in ga prosil za naslove tistih ljudi, pri katerih je bilo pred 20 leti tako in tako vlomljeno. Seveda so bili prizadeti ali njihovi dediči skesanega vlomilca silno veseli, saj jim je z obrestmi vrnil ves denar, ki jim je bil ukraden že leta 1918 in s katerim že zdavnaj niso več računali. — Če mož ne bil tako pošten, bi človek najlaže dejal: "Lump ima srečo!"

SLEPARIJA S "SVETNIKOVIM SRCEM."

V Zergatzu v bavarskem Allgau je neki sleparki uspelo izvabiti ljudem 40,000 mark. Pod pretvezo, da se ji je prikazala Devica Marija in ji naročila, naj zgradi kapelo, je pobirala od ljudi prispevke. Da bi svojemu "visokemu poslanstvu" dala večji poudarek, je kazala "zaklenjeno srce nekega svetnika," ki ga je nosila stalno pri sebi. Sleparka je svoje donosno rokodelstvo uganjala toliko časa, dokler ni stopila na plan tajna policija in jo prijela. "Zaklenjeno svetnikovo srce" se je potem izkazalo za staro cunjo. Dobrodušni praznoverniki pa žalujejo sedaj za svojim lepim denarjem.

BLAŽNIKOVA

Pratika

za leto 1939

Cena 25c

s poštnino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana s debelimi črkami, ker so upravičeni oblasti tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:
Pueblo, Peter Culig, A. Saftić
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:
Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS:
Chicago, J. Bevčič
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Sjulich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago in Waukegan, Math. Warlich

MARYLAND:
Kitzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:
Detroit, L. Flankar

MINNESOTA:
Chisholm, Frank Goulo, J. Lavančič
Ely, Jos. J. Pustik
Eveleth, Louis Gorenc
Gilbert, Louis Vesel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatich

MONTANA:
Roundup, M. M. Pantan
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Brooklyn, Anthony Grdt
Gowanda, Max Debevec
Little Falls, Frank Mesle

OHIO:
Barberton, Frank Truha
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumše
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON:
Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:
Bessemer, John Jevnikar
Broughton, Anton Ipavec
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Hupnik
Export, Louis Supančič
Farrell, Jerry Oblak
Forest City, Math Kaučič
Fr. Blodnik
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Perenčič
Johnstown, John Pokovec
Krayn, Ant. Jankovič
Luzerne, Frank Bačnik
Midway, Jos. Žnidarič
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hrovat
Turtle Creek, Fr. Schifrer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, West Allis, Fr. Skok
Sheboygan, Joseph Kalasič

WYOMING:
Rock Springs, Louis Tauchar
Diamondville, Joe Bettas

Vsaki zastopnik bodi potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike tople priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Ako Vas zanima lepo čtivo, naročite si Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1939.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljici in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klošterski žolnir — Grad Rojinje. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradil. — Ponarejeni bankovci

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov $10

Tunel

(Spisal B. Kellermann)

Globoko pod zemljo vrtajo orjaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Genialni inženjer MacAlan vodi ogromno delo. Cele armade delavcev se zarivajo vedno globlje v osrčje zemje. Sredi dela zaloti graditelje strahovita katastrofa, ki skoro popolnoma uniči že napravljeno delo in katere žrtev je tisoč in tisoče delavcev. Toda železna volja MacAlana ne odneha, dokler ne steče med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak. Skozi vse delo se čuti orjaški ritem, ki mestoma kulminira v grandioznih opisih in dogodkih. Tunel je ena najzanimivejših knjig svetovnega slovstva.

259 strani . . . $1.20

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

ŠTEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Štefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klena postava župnika Štefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, že splošno zaslovéli pridiki "Pustina pridiga," in "Pulver und Blei" ter biser naše novelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena $1.50

Naročite pri:

Knjigarni Glas Naroda

216 W. 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena $1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih,a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lanšprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam poustvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena $1.50

SLEHERNI včasih greši.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. R.

15

"Dobro, Joana, potem si s pota. Fanta ne bova takoj preveč prestrašila."

Joani šine kri v glavo.

"Ozirala se bom na vse tvoje želje, dragi oče, že zaradi tega, ker si ti izpolnil moje."

Nekaj časa še sedita in se razgovarjata o različnih zadevah, dokler gospa Reichertova ne pokliče k večerji.

Ko hočeta oče in hči stopiti v obednico, pozvoni telefon.

"To je najbrže Bertram," pravi oče smeje in gre k telefonu. Joana pa radovedno čaka.

Gunter vesel sporoči, da je bil že odpuščen iz službe pri tvrdki Krause. Njegov gospodar mu ni delal nikakih ovir. Poleg tega pa je za njegovo mesto že prej nek zelo zmožen fant vprašal. Gunterja sicer niso radi odpustili, toda Werderjev vpliv je zadostoval, da Gunter ni imel pri odpovedi nikakih težkoč.

Ko je Rudolf Werder s vojemu novemu tajniku še povedal, kako je njegova hči preskrbela glede Gunde, tedaj zasliši na druge mkoncu telefona glasen vzklik. Gunter že ni mogel več mirno stati na svojem mestu, kajti vse je vriskalo v njem. Nato pa mu v zahvalo kar vrejo besede iz ust, tako da Werder, ki je bil zelo mehkega srca, napravi razgovoru konec s tem, da povabi Gundo za prihodnji dan popoldne.

Naglih korakov gre Gunter proti domu. Z velikimi skoki skače po stopnicah in kmalu nato stoji zasopljen pred Gundo, ki je v slabo zakurjeni sobi sedela pri ročnem delu. Dvigne jo, jo burno objame in poljubi.

"Gunda, pošteno naloži peč, pa če pogori zadnji kos premoga. V dveh dneh se boš preselila v vilo ob Vanskem jezeru s centralno kurjavo. Jutri pa greva kupit novo gorko zimsko suknjo in še kaj drugega. Za mene celo frak in elegantno športno obleko. Kaj pa bova jedla, Gunda? Vse prinesi, kar imaš — lačen sem, da ti ne morem povedati."

Sestra ga začudeno gleda.

"Gunter, zdi se mi, da si malo prenapet. Še čisto malo premoga je in vse jedi, ki jih imava, so že na mizi."

Skoro zaničljivo gleda na tri kose jetrne klobase in sir.

"Vse pojej, Gunter, jaz sem že jedla."

Gunter pa jo prijazno pogladi po laseh.

"Gunda! Lažeš! Vem, da še nisi prav nič jedla. Samo malo počakaj — bom takoj še kaj prinesel."

In že steče iz sobe, na hodniku pokliče gospo Plusko in ko prestrašena pride iz kuhinje, ji potisne v roko pet mark, ki mu jih je dal Werder ter tiho pravi:

"Prosim, prinesite iz restavracije na voglu dve porciji pečenke s cmoki. Ta jed je z velikimi črkami razglašena in bo najbrže tudi dobra. In tudi za sebe prinesite porcijo in nekaj steklenic piva."

"O, kaj pa to? Ali ste zadeli veliko srečko, gospod Bertram?"

"Da, skoro! Torej prosim, malo hitro, ker sva lačna. In prinesite nama tudi še malo premoga."

Nato se zopet vrne k vsoji sestri, jo potegne poleg sebe na mali divan in jo trdno drži za roko. Gunda pa ga radovedno pogleda.

"Kaj pa je s teboj, Gunter? Saj si popolnoma ob pamet."

Gunter pa ji boža roko.

"Vsaki stiski je enkrat konec, Gunda, bodi prepričana. Nisem niti prenapet, niti se ne šalim. Torej, poslušaj. Svojo službo pri Krauseu sem odpovedal, ker sem dobil mesto tajnika v Werderjevi vili ob Vanskem jezeru. Pojutrišnjem odpotujem v St. Moritz, da za gospoda Werderja naročim sobe in tudi sobo za sebe. Najbrže bom ostal tam tako dolgo kot Werder s svojo družino. Koliko jih je v družini, še ne vem. Vem samo, da ima hčer, kateri bom moral delati družbino pri športnih vajah. Werder je namreč nekoliko bolehen, toda neizmerno odločen in dosleden mož, katerega je treba občudovati. Toda na polih zimskega športa je ne more spremljati. Kadar pa se vrnemo, bom stanoval v Werderjevi vili in bom dobival tri sto mark plače na mesec — in hrano in stanovanje — in ti bom mogel dajati toliko, kolikor boš potrebovala. Krasno bo to, Gunda, samo — ločitev. Veš kaj, stisniti morava zobe. Toda meni ne bo več treba skrbeti zaradi tebe, kajti v času moje odsotnosti boš z gospodinjo živela v Werderjevi vili, boš tedaj dobro preskrbljena. Vse, kar sem ti povedal, je resnično. In dobro se moram preskrbeti z obleko na račun svojega onvega gospodarja — potem pa — poglej, Gunda — tukaj imam bankovec za tisoč mark — oh, Gunda!"

Tukaj pa ga premaga spomin na vse, kar je pretrpel, ko je s kril bankovec in naenkrat si z rokami zakrije obraz in glasno zaihti. .

Gunda je popolnoma prepričana, da je brat bolan in mora junaško stisniti zobe, da ne izgubi svoje zbranosti.

"Pojdiva, Gunter — moraš leči — bolan si. Toda — bankovec za tisoč mark — moj Bog — kje si ga pa dobil?"

Gunter vidi, da je Gunda v velikih skrbeh. Vse je tako nerodno pričel in jo je samo prestrašil. Sedaj ji mora vse mirno in po vrsti povedati in svoji sestri se hoče tudi izpovedati, da je nekoliko zablodil s prave poti, da pa je pozneje zopet postal pošten. Prime za obe njeni roki in jo pogleda.

"Pomiri se, Gunda, ne boj se in ne skrbi, vse je dobro. Samo malo sem zmešan, veš, toliko veselja nismo več navajeni. Samo mirno sedi, sem popolnoma zdrav. Sedaj pa ti bom vse po vrsti povedal, da boš mogla verjeti v veliko srečo."

In Gunter ji pripoveduje vse natančno, kaj se je vse zgodilo, tudi zadeve glede bankovca ji ni zamolčal. .

Ko skonča, visi Gunda na njegovem vratu in od veselja zaihti.

(Dalje prihodnjič.)

PODPIS NEMŠKO-FRANCOSKE POGODBE

Nemški minister za vnanje zadeve von Ribbentrop in francoski vnanji minister Bonnet podpisujeta pogodbo, s ktero se obe državi obvezujeta mirnim potom rešiti vse medsebojne spore.

Razne vesti.

PUSTOLOVSKO UGRABLJENJE.

V Parizu se je te dni ob belem dnevu v bližini Boulogneskega gozda zgodila ugrabitev, ki spominja na ameriške vzorce in se je samo po naključju končala še razmeroma dobro.

Predpoldne sta se oglasila v nekem stanovanju na Bruseljski cesti dva možakarja, ki sta hotela govoriti z najemnikom Palliardom. Palliard je imovit graščak, ki preživlja svoj čas delno v Parizu in delno na svojem gradu v provinci. Oba obiskovalca sta stopila precej brezobzirno v Palliardovo stanovanje, eden je položil roko na njegovo ramo in izjavil: "Midva sva policijska uradnika in imava povelje, da vas odvedeva k preiskovalnemu sodniku." Palliard se je eveda hudo prestrašil, tem bolj, ko je eden izmed obeh govoril nekaj o nekakšni nevarni vohunski zgodbi V takšnih okoliščinah se je možu videlo najbolje, da si obleče plašč in odide pokorno z obema policijskima uradnikoma.

Avto, ki je čakal pred hišo, je bil popolnoma nov, da se je kar bliskal, in imel je šest cilindrov. Ob tem pogledu se se Palliardu zbudil prvi dvom, saj je dobro poznal starinska vozila, ki jih uporabljajo drugače policijski uradniki v civilu. Vseeno pa je sedel za obema možema v voz, ki je nato odbrzel z vso naglico, toda ne proti policijski prefekturi, tem več proti Boulogneskemu gozdu. Ko so se pokazala prva drevesa, se je stvar Palliardu zazdela že vendar preveč sumljiva in se je opogumil za šibek ugovor. Udarec po glavi, ki mu ga je dal eden izmed teh možakarjev, je bil odgovor. Tedaj pa so Palliardu padle tako rekoč luskine z oči. Dvignil se je in dal možu ob volanu krepko brco v hrbet. S to brco si je odkupil prostost.

V istem trenutku se je pripeljal iz gozda namreč drug avtomobil in mož ob volanu, ki ga je bila brca za trenutek omamila, je zavozil z vso silo vanj. To je moža ob volanu po vsej priliki spravilo k zavesti, kajti skočil je z mogočnim skokom iz razbitega svojega voza in je izginil. Drugega možakarja pa je Palliard še pravočasno zagrabil za vrat in ga držal, dokler mista pritekla dva prometna policista, ki sta "svojega tovariša" prevzela iz Palliardovih rok.

Na policijski stražnici je možakar, ki se sedaj ni izdal več za policijskega uradnika, izjavil ,da ga je bil prejšnji večer v nekem baru neki možak pozval, naj bi mu pomagal "pri majhnem delu," za kar bi prejel 100 frankov. Zatrjeval je, da tega moža ne pozna. Policija mu seveda en verjame in je začela z energično preiskavo, kajti jasno je, da je šlo za ugrabitev, s katero sta razbojnika iz imovitega Palliarda hotela izsiliti veliko odkupnino. Drugega razbojnika še iščejo in ko ga bodo prijeli, bo s svojim tovarišem dobil občutno kazen, da bo za vzgled vsem drugim, ki bi hoteli to vrsto ameriških zločinov uvesti v Pariz.

KAJ SE NE IZGUBI.

Konj, najplemenitejša naša domača žival, ima tako čudovito razvit spomin za kraj, da bi ga kaj mogli primerjati kvečjemu s spominom ptic selivk, ki vsako leto iz daljnih dežel najdejo smer v svoje gnezdo. Tudi konj, ako namreč spada med boljše, "nadarjenejše", vedno najde smer v svoj domači hlev, pa naj bo to podnevi ali ponoči. O tej lastnosti konj je zlasti vojnih zgodb vse polno, ki vse kažejo, v kako čudnih okoliščinah je konj pripeljal s seboj tudi svojega gospodarja, ki se sam ni mogel znajti.

Nekaj let pred svetovno vojno je tak spomin pokazal neki konj 1. ulanskega polka v Potsdamu v Nemčiji. Po manevrih je bil z železnico odposlan iz Potsdama v Hirschberg v Šleziji, med vajami v gorah pa ga je gospodar ob neki priliki nekako pozabil v gozdu. Ko se je spet spomnil nanj in ga šel iskat, ga ni mogel več najti. Vse iskanje je bilo zastonj, čete so ga iskale po gozdovih, pa ga niso mogle najti. Konj se je smatral za svobodnega in je šel svojo pot, njegov gospodar pa je bil seveda za svojo malomarnost krepko kaznovan.

Čez pet dni pa se je ta konj nenadoma pojavil pred hlevom svojega polka v Potsdamu, kakor da se ni nič zgodilo. Uzd sicer ni imel več, pač pa sedlo in vso ostalo opremo. Prehodil je razdaljo od Hirschberga do Potsdama, kar je 250 kilometrov zračne črte. Po naknadnih poizvedovanjih pa so ugotovili, da še nikdar prej ni bil v teh pokrajinah.

ŽENSKE V ŠTEVILKAH.

V pariškem listu "Marie Claire" so objavljeni naslednji podatki o ženskah. Na 100 moških pride v Angliji 100 žensk, v Franciji 107, v Španiji pred državljansko vojno 106, v Nemčiji 108, v Turčiji 108, na Madžarskem 106, v Italiji 105, na Holandskem 101, na Švedskem 108, v Bolgariji 100, na Japonskem pred vojno 99, v Združenih državah in v Kanadi 98, na Luksemburškem 97, v Argentiniji 87. Povprečna angleška ženska si kupi na leto 2 obleki, 1 plašč, 2 klobuka, 2 para čevljev in za 2 funta šterlingov drugih oblačilnih potrebščin. Povprečna Francozinja si kupi na leto 3 obleke, 3 klobuke, 3 pare čevljev, za drugo pa potroši 8 funtov šterlingov. Američanka porabi na leto 3 obleke, 2 plašča, 4 klobuke in 4 pare čevljev, za drugo pa potroši 10 funtov šterlingov.

Na leto se sklene v Angliji 350,000 zakonskih zvez, na Japonskem 550,000, v Franciji 280.000 v Nemčiji 600,000 v Združenih državah pa 1,800,000. Povprečna Angležinja gre enkrat v treh tednih v kino in enkrat v treh mesecih v gledališče. Američanka enkrat na teden v kino in enkrat na 14 dni v gledališče. Francozinja enkrat na mesec v kino in enkrat na dva meseca v gledališče, Nemka enkrat na dva meseca v kino in enkrat na šest tednov v gledališče, Japonka pa enkrat na mesec v kino in gledališče. V Angliji se rodi na leto povprečno 600,000, v Franciji 630,000, v Združenih državah 2,150,000, v Nemčiji 1.2800.000, na Japonskem 2,190,000 otrok.

VREME IN BOLEČINE.

"Vreme se bo spremenilo, to čutim v nogi." Iz ust revmatikov, imetnikov velikih brazgotin, pa tudi bolnikov na sklepih in s kamni, čujemo pogostoma takšne izjave. Pogostoma se njihove napovedi tudi izpolnijo.

Znanost pa je v zadnjih letih podrobneje proučevala zanesljivost takšnih vremenskih napovedi in je dognala, da se nanje ne moreš vedno zanesti. Da so bolečine lahko v zvezi z vremenskimi prilikami, je prav tako gotovo, kakor vsem zdravnikom znano dejstvo da so določene bolezni zelo odvisne od vremena. Kakšne vrste pa je ta odvisnost, nismo vedeli.

Temperaturo, zračni pritisk, ozračno vlago in ozračno elektriko so skrbno zabeleževali, a niso odkrili nobene prave odvisnosti med bolečinami in posameznimi teh pojavov. Natančnejša opazovanja so odkrila le zvezo med bolečinami in tako zvanimi vremenskimi frontami. Pri teh padajo velike zračne mase iz večje višine in povzročajo spremembe v pritisku vodne pare v zraku, te spremembe pa so po vsej priliki odgovorne za nastanek bolečin. Po vsej priliki gre za vplive na živčni sostav. Stvar torej še ni pojasnjena, toda vse kaže, da je znanost odkrila pravo pot do končne razjasnitve.

VSE PARNIKE in LINIJE ki so važne za Slovence zastopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

ALI ste že naročili Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1939?

ZGODOVINSKI ROMANI
SVETOVNOZNANEGA POLJSKEGA ROMANOPISCA
Henrika Sienkiewicza
PO POSEBNI CENI
KRIŽARJI
I. in II. zvezek, broš. . . . $3.75
MALI VITEZ
Vezano $3.25
POTOP
I. in II. zvezek, broš. . . $3.50
QUO VADIS
I. in II. zvezek, broš. . . . $3.—
ZA KRUHOM
Broširano . . . 25c
Z OGNJEM IN MEČEM
Mehko vezano $2.—
(Poštnino plačamo mi.)
Slovenic Publishing Company
216 W. 18th Street New York

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.
"Naši Kraji"
Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.
Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —
$1.
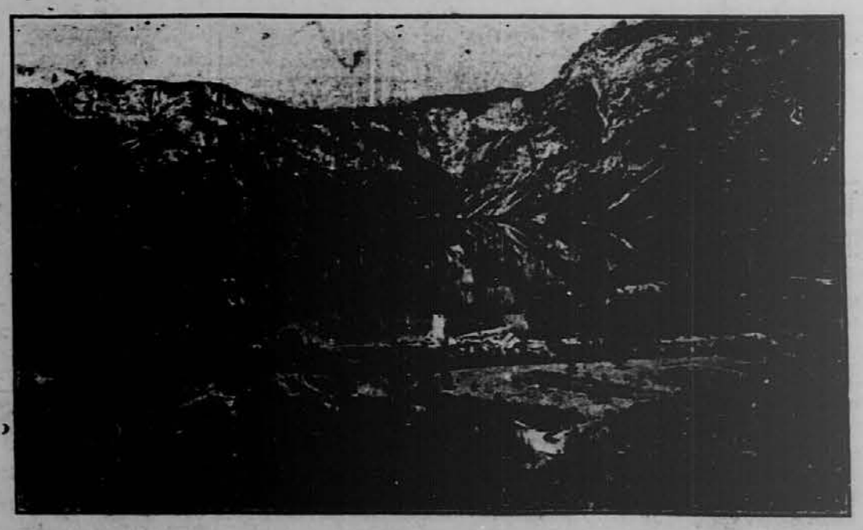
Bohinjsko jezero
KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, NEW YORK